

והיה לאות על ירכה [יג טו]. מדנאמר ידכה
 ילפינן שהוא ביד שמאל [מנחות לו א],
 וא"כ אינו משום שהוא יותר קרוב ללב, דהא
 נאמר משום יד כהה. וגם באטר מניח על ימין
 של כל אדם אף שהלב בשמאל כל אדם. ולכן
 נראה דהטעם שהוא על יד שמאל הוא משום
 שיש שעושים מצות ה' רק בקושי מצד החוב
 שעליו, שאין זה מעלה גדולה, כהא דאר"א
 [ברכות כח ב] העושה תפלתו קבע אין תפלתו
 תחנונים, וכמו כן הוא בכל מצוה ומצוה שאם
 שומר שבת בדאגה שמפסיד עי"ו הוא חסרון
 גדול, ואין ברור שישמור כשיוזמן לו ריוח
 גדול, ואף באותו המצב אפשר ועלול ליגרע,
 וכ"ש שלא יתחנכו בניו בטוב, אבל אם עושה
 זה ברצון ובשמחה מחמת שאדרבה יודע שבזכות
 השבת נותן לו ה' שפע ברכה בכל עת ואין לו
 היוק מהשבת ואדרבה כל הריוח הוא בשביל
 השבת, אז יש לקוות שישמור כל ימיו ויחנך
 גם את בניו בדרך התורה ויקיימו בלא קושי,
 והנה ביד שמאל קשה לעשות ובא זה בקושי,
 וביד ימין נקל לעשות, ורוצים שיקיים כל דבר
 אף מה שקשה שהוא בבחינת יד שמאל בקלות
 כביד ימין. אבל א"א זה שלא ע"י מחשבה
 קדושה ואמתית שהוא בראש ובמוח, וע"ז מניח
 תפילין בראש נגד המוח, ויועיל זה שמעשה
 ידיו אף של שמאל דברים הקשים יהיו כבימין
 בקלות ובשמחה. וא"א שיבוא לידי מחשבה
 קדושה כזו קודם שיתרגל במעשה אף כשלא
 מבין, כי אם יחכה מלקיים עד שיבין לא יקיים
 לעולם, כי הרבה מסיתים ומדיחים יש, והשטן
 לא יניח להבין, לכן צריך לחנך ולהרגיל את
 בניו כשהן עדיין קטנים ולא מבינים, למצוות
 ה', שמזה יבוא למחשבה טובה שיקיים ברצון.
 וזהו גדר כ"ז שבין עיניך יהיו שתיים [מנחות
 לו א].

והנה פרש"י [להלן טו ו] ימינך ימינך, בזמן
 שישראל עושין רצונו של מקום השמאל

שברא אלא שהוא גם עתה בורא ומנהיג, וכל
 מה שאירע. לאדם ולכל חי הוא מהשי"ת כמו
 שראינו ביציאת מצרים ובהמכות כמפורש
 בהקראי, וכדבארתי זה [להלן כ ב] באיסור
 מה לפנים ובהמשל למלך שבנה אפדנא
 אקילקלתא בחגיגה [טו א].

שם מה שמינוי החדשים הוא מניסן אף שאינו
 ראש השנה לבריאה ולא לנתינת התורה,
 אלא באמצע ההכנה. נראה להסביר משום דבלא
 הכנה אין שייך לקבל התורה. ובריאת העולם
 כל חשיבותה היא בשביל התורה, ועם הכנה כל
 אדם יכול לקבל התורה.

ולקח הוא ושכנו הקרוב אל ביתו [יב ד].
 בילקוט איתא ר' ישמעאל אומר שומע
 אני שכנו שבגגו או אינו אלא שכנו שבצדו ת"ל
 הקרוב אל ביתו. חזינן שאיכא חלוק גם בין
 השכנים, ונראה לפמ"ש"כ הרמב"ם בהלכות דעות
 [פ"ו ה"א] שאדם גמשך אחר אחרים שלכן
 צריך להיות בחבורת צדיקים, ולכן ודאי שמי
 שפוגע בו יותר צריך להשתדל שיהא אדם טוב,
 והוא השכן שבביתו למעלה בעליה שפוגשים
 בו ביותר, ואותו צריך ליקח לחבורת הפסח
 שיהיו חבורה טובה, ואם גזדמן שלא היה אפשר
 לו להשתדל ששכנו שבביתו יהיה טוב ישתדל
 ששכנו שבצדו הקרוב אל ביתו יהיה טוב שג"כ
 רואים זא"ו יותר ולומדים זה מזה ויקח אותו
 לחבורתו, אבל אם גזדמן שאינם טובים וא"א
 להיות במקום אחר, צריך להביא לחבורתו אף
 רחוקים כדי להתחזק באמונה ובקיום המצות.

והיה לכפ למשמרת [יב ו]. כתב רש"י שמלו
 באותו הלילה, והוא דבר שא"א דהא
 מילה הוא ביום. ונראה שהכוונה שזה שהודרו
 במילה בשביל שיוכלו לקיים הפסח, היה העיקר
 בשביל האכילה בפסח מצרים שהיה בלילה, ולא
 בשביל ההקרבה, כיון שלא היה במזבח.